

jeg saa maa sige, tage nogle af de fattigste, af dem, som ikke tidligere havde haft Raad til at komme paa Landbrugsskoler, og af dem, som særlig vilde søge Undervisning i det, vi kalde Landbrugets Bierhverv, de Fag, som tidt nok ere nævnte her. Jeg havde ment, at det endog var et væsentligt Punkt her at give en Mildning af Bestemmelserne over for disse Elever. Det andet Punkt, hvor man mildner Bestemmelserne for disse Skoler, at de faa et billigt Statslaan, kommer jo mere Forstanderne til gode. At de straks blive anerkendte, er i Virkeligheden ogsaa en Bestemmelse, der mest kommer Forstanderne til gode. Ganske vist kan den ogsaa komme Eleverne til gode, for saa vidt som Skolerne straks træde i Virksomhed. Men dette tredie Punkt, at man ikke vilde kræve Attester af Eleverne, for at de med Understøttelse kunde komme paa disse Skoler, mente jeg navnlig skulde gavne Eleverne, og derfor har jeg foreslaaet det. Nu mærkede jeg nok i Udvalget, at der var Strid paa dette Punkt, og at man i Udvalget havde Tilbøjelighed til at stille Landbrugsskolerne lige, og der var ogsaa under Udvalgsbehandlingen et Øjeblik, hvor jeg var tilbøjelig til at fravige det Standpunkt, jeg oprindeligt havde indtaget, men jeg røber vel ikke noget stort ved at sige, at man ikke sluttede sig til det Forslag, jeg havde stillet, og det fortryder jeg ikke, for jeg tror endnu fremdeles, og navnlig efter nærmere Overvejelse, at det Standpunkt, jeg oprindeligt havde indtaget, at begunstige disse Elever, var det rigtigste. Jeg tror ikke, at det er med nogen synderlig Ret, at de øvrige Landbrugsskoler klage over, at der vil blive for haard en Konkurrence, thi de øvrige Landbrugsskoler have saa stort et Elevental, at de, lad os sige, 100 Elever — foreløbig ere de jo ikke oprettede, men de blive vel oprettede en Gang i Fremtiden, og de ville da højst kunne tage 100 Elever — som de ville tage fra de bestaaende Landbrugsskoler, ville sikkert ikke betyde en Konkurrence, der kan mærkes synderlig af disse.

Da vi i 1892 fik Højskoleloven, var den Tanke, som laa til Grund for Kravet om Attesterne, en dobbelt, nemlig for det første den, at der vel nok krævedes særlige Betingelser for at tage imod den Undervisning, som disse Skoler give, men dernæst ogsaa den, at naar Elever, som skulde paa disse Skoler, skulde have lange Kursus og derfor have større Statsunderstøttelse, vilde man fra Lovgivningsmagtens

Side ogsaa sikre sig, at de virkelig kunde have Udbytte af et Ophold paa disse Skoler. Hvad Ændringsforslaget under Nr. 1 tilsigter, er at gøre Skolerne lige. Det tror jeg er en Fejl ved Ændringsforslaget. Jeg tror ikke, at man skal tilsigte det. Jeg tror, at man skal søge at gøre disse to Landbrugsskoler saa nyttige som muligt for de i økonomisk Henseende smaat stillede unge Mennesker, der søge Uddannelse i Landbrugets Bierhverv, enten det nu er Sønner af Husmænd, Gaardmænd eller af andre Samfundslag. Dernæst tilsigter Ændringsforslaget at bringe Lempelser med Hensyn til Attesterne. Jeg tror egentlig heller ikke, at det er den rigtige Vej. Naar man i 1892 nævnedes, at de skulde have været paa en Højskole eller en Realskole og have Attest derfor, har man ment, at man derved havde nogen Garanti for, at de havde tilstrækkelig Forbundskab til at have Nytte af disse Kursus paa Landbrugsskolerne. Naar man gaar saa vidt, at man nøjes med en Attest fra en Landbrugsskolelærer eller en anden bekendt Mand, er det ikke mere, end hvad man kræver af Eleverne ved Højskolerne. Saadanne faa i Almindelighed ogsaa Attester fra Læreren eller Præsten eller Sogneraadsformanden. Her er altsaa ikke synderlig Forskel. Imidlertid er der en Kerne i Forslaget, som jeg ikke vil forkaste, og det er den, der bestaar i at lempe Attestvilkaarene noget for de nuværende Landbrugsskoler og i at sige, at en vis Alder her maaske kunde udrette det samme som Attesterne. Det tror jeg nemlig ogsaa. Jeg tror, at, naar en ung Mand er kommen til 24 Aars — jeg vilde heller sige 25 Aars — Alderen, betænker han sig en Del paa at sætte Penge i at komme paa en Landbrugsskole, naar han ikke har Betingelser for at faa noget ud deraf. Jeg tror, at han da har naaet en saadan Grad af Modenhed, at alene Aldersmodenheden meget vel kan træde i Stedet for Attesten. Derfor kan jeg være tilbøjelig til, for saa vidt Udvalget maatte være enig med mig derom, at foretage en Ændring paa dette Punkt, der indførte, at de nuværende Landbrugsskoler ikke behøvede Attester af de Elever, der havde en saadan Alder. For saa vidt man vil forhandle derom mellem 2den og 3die Behandling, er jeg til Tjeneste. Jeg tror, det er den heldigste Løsning, og at alle Skolerne ville være tilfredse med den.

Det andet Ændringsforslag, som er stillet af to ærede Medlemmer, gaar ud paa at skabe hele Fripladser for Elever